

CHOPIN
UNIVERSITY PRESS

Rafał

JANIAK

Violin Inspirations

Kamila Wąsik-Janiak – skrzypce | violin

Andrzej Karałow – fortepian | piano

Piotr Ptak – klarnet | clarinet

© Chopin University Press, UMFC CD 155 | 2021

Nagrania zrealizowano w 2020 i 2021 roku w Warszawie, w sali koncertowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. | The recordings were made in 2020 and 2021 in Warsaw, in the Concert Hall of the Chopin University of Music.

Realizacja nagrania, montaż: | Sound engineering, editing:
Katarzyna Rakowiecka-Rojsza, Ewa Lasocka

Mastering:
Katarzyna Rakowiecka-Rojsza

Redakcja: | Editor:
Jakub Jakubaszek

Tłumaczenie tekstów: | English translations:
Żaneta Pniewska

Zdjęcia: | Photos:
Anita Wąsik-Płocińska

Opracowanie graficzne, skład: | Graphic design, typesetting:
Karol Meissner

Redaktor wydawca: | Editor & production supervisor:
Emilia Dudkiewicz

Produkcja: | Production:

UMFC

Uniwersytet Muzyczny
Fryderyka Chopina

Chopin University of Music | Chopin University Press

Okólnik 2 St., 00-368 Warsaw, Poland

www.chopinup.pl, e-mail: chopinup@chopin.edu.pl

Wszystkie prawa autorskie i prawa producenta do nagranych utworów zastrzeżone. Kopiowanie, wynajmowanie, wypożyczanie, wykorzystywanie tego nośnika do publicznych odtworzeń i nadań RTV bez zezwolenia zabronione. | All rights of the authors and producers of the recorded works reserved. Any unauthorized copying, hiring, lending, public performance and broadcasting on radio and television of this CD is prohibited.

Rafał Janiak (*1986)

Violin Inspirations

Sonata na skrzypce i fortepian. Pamięci prof. Stanisława Moryty (2019)
Sonata for violin and piano. Prof. Stanisław Moryto in Memoriam

[1] I <i>Intrada</i>	1:58
[2] <i>Pro memoria</i> (1)	0:33
[3] II <i>Con moto</i>	1:56
[4] <i>Pro memoria</i> (2)	0:38
[5] III <i>Sostenuto</i>	2:17
[6] <i>Pro memoria</i> (3)	1:10
[7] IV <i>Contemplazione celeste</i>	2:39
[8] <i>Introduzione e cantilena</i> na skrzypce solo (2005/2006)
<i>Introduzione e cantilena</i> for solo violin	5:00
[9] <i>Nokturn</i> na skrzypce i fortepian (2008)
<i>Nocturne</i> for violin and piano	6:59

Trio na klarnet, skrzypce i fortepian (2009)

Trio for clarinet, violin and piano

[10] I	5:10
[11] II	6:28
[12] III	1:48
[13] IV	4:33

Total time: 41:30

World premiere recording

Kamila Wąsik-Janiak – skrzypce | violin

Andrzej Karałow – fortepian | piano [1]–[7], [9]–[13]

Piotr Ptak – klarnet | clarinet [10]–[13]

Słowo „inspiracja” pochodzi od łacińskiego czasownika *inspiro*, oznaczającego dmuchać, dąć w coś, a także – natchnąć (pomyśłem, uczuciem), rozniecać (uczucie). W warstwie językowej inspiracja ściśle łączy się więc z powietrzem, oddechem. I tak jak powietrze jest niezbędne do życia, tak inspiracja jest konieczna dla sztuki. Szczególnym jej źródłem jest spotkanie z drugim człowiekiem i jego twórczością, czy to w relacji mistrz–uczeń, czy na poziomie twórczego dialogu kompozytora i wykonawcy.

„Słowo pedagog nie jest w stanie oddać wielkości i znaczenia tej postaci w moim życiu. Był dla mnie kimś więcej: mentorem, który prowadził mnie po meandrach muzycznych rzek niemal jak ojciec”⁴ – napisał Rafał Janiak we wspomnieniu o Stanisławie Morycie, u którego w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina studiował kompozycję. Pamięci profesora poświęcony jest najnowszy z zaprezentowanych na płycie utworów – *Sonata na skrzypce i fortepian* (2019), której klasyczny czteroczęściowy układ został niejako rozbity przez wprowadzenie między kolejnymi ustępami trzech fragmentów *pro memoria*. Znajdują się w nich bezpośrednie nawiązania do twórczości Moryty. Pierwszy zawiera cytat z *Koncertu wiolonczelowego* (1992), drugi zbudowany jest na charakterystycznym rytmie jednej z części *Stabat Mater* (1999), w trzecim zaś pobrzmiewa chorałowy temat

4 R. Janiak, *Był dla mnie kimś więcej: mentorem, w: Stanisław Moryto in memoriam*, red. M. Łukaszewski i B. Moryto, Warszawa 2019, s. 93.

z *Arii i chorału* na skrzypce solo (1982). Te krótkie fragmenty są niczym migawki, muzyczne wspomnienia poddane osobistej, twórczej interpretacji. Główne części sonaty przeprowadzają słuchacza przez różne stany emocjonalne: od eksplorującej niskie rejestry, pełnej napięcia *Intrady* przez energiczne, przejmujące w swej nerwowości *Con moto* aż po refleksyjne *Sostenuto* i w końcu *Contemplazione celeste*, przenoszące słuchacza do zupełnie innego wymiaru. Choć tytuły poszczególnych części sugerują sposób poprowadzenia narracji, utwór ten – podobnie jak pozostałe kompozycje utrwalone na płycie – wpisuje się w tradycję muzyki, która abstrahuje od treści pozamuzycznej i oddziałuje na słuchacza nie tyle przyjętym z góry programem, ile pełną ekspresji abstrakcją.

W działalności kompozytorskiej Rafała Janiaka – jak przyznaje sam twórca – również „zamówienie nie jest kluczowe, [...] bo bardziej istotny jest [...] wykonawca”⁵. Wśród tych najbardziej dla niego inspirujących należy z pewnością Kamila Wąsik-Janiak, znakomita skrzypaczka, a prywatnie żona kompozytora, która znajduje się wśród adresatów dedykacji trzech pozostałych kompozycji zarejestrowanych na płycie. Wykonawczyni ta odegrała też niebagatelną rolę w kształtowaniu podejścia kompozytora do partii skrzypiec, w szczególności na etapie studiów, umożliwiając mu lepsze poznanie instrumentu.

5 R. Janiak w: Z. Stopińska, *Ten rok wyjątkowo obfituje we wspólne koncerty* [wywiad z Kamila Wąsik-Janiak oraz Rafałem Janiakiem], grudzień 2019. Dostęp: www.klasyka-podkarpacie.pl/wywiady/item/2290-ten-rok-wyjatkowo-obfituje-we-wspolne-koncerty (15.01.2021).

Owoce tej współpracy są m.in. dwa wczesne utwory skrzypcowe Janiaka. *Introduzione e cantilena* na skrzypce solo (2005/2006) otwiera energetyczne *Vivace*, które nawiązuje do bachowskiego preludiowania, a wyróżniająca tę część nieprzerwanie falująca dynamika – od *pianissimo* do *fortissimo* – wzmacnia żywotność dialogu statecznej melodii basu z finezyjnymi odpowiedziami górnego głosu. Kontrastująca z introdukcją część liryczna (z pełną werwy kadencją w środku) wprowadza nastrój niepewności i zadumania, z kolei przerywane pauzami westchnienia – wciąż w dwugłosie – przywodzą na myśl dawne figury retoryczne.

O ile w *Introduzione e cantilena* dostrzec można reminiscencje twórczości barokowych mistrzów odbite w zwierciadle nowoczesnych środków kompozytorskich, o tyle oniryczny charakter, gęsta faktura fortepianowa i głęboki liryzm partii skrzypiec w *Nokturnie* na skrzypce i fortepian (2008) przywołują na myśl epokę późnego romantyzmu, rozbudowana harmonika zaś – dokonania twórców z I połowy XX wieku. Nawiązania te jednak mają w sobie naturalność, niewymuszoność, być może wynikającą stąd, że pierwsze szkice tej kompozycji pochodzą jeszcze z czasów licealnych i są odbiciem ówczesnych fascynacji Janiaka. Utwór inauguruje ledwo słyszalne, pełne tajemniczości akordy fortepianu, w sposób niezwykle subtelny wydobyte przez pianistę – Andrzeja Karałowa. Jego gra doskonale komponuje się z miękkim i szlachetnym brzmieniem skrzypiec Kamili Wąsik-Janiak. W miarę rozwoju formy duet muzyków wydobywa z partytury coraz to inne emocje, lecz bez utraty wewnętrznego spokoju.

Nawet w momentach kulminacyjnych, pełnych napiętości, każdy dźwięk zdaje się wyważony. Romantyczne falowanie oraz zmienność tempa i dynamiki odpowiadają różnobarwnej naturze nocnych marzeń.

Album zamyka *Trio* na klarnet, skrzypce i fortepian z 2009 roku. W kompozycji tej wyraźnie dostrzec już można charakterystyczne cechy indywidualnego stylu kompozytora. Umiejętne wykorzystanie różnorodnych możliwości brzmieniowych poszczególnych instrumentów budzi skojarzenia z muzyką symfoniczną. Trudno dociec, czy jest to działanie świadome, czy też nie, biorąc pod uwagę dyrygenckie wykształcenie i doświadczenie kompozytora. Warto podkreślić swoistą groteskowość utworu najeżonego mniej lub bardziej oczywistymi odniesieniami do twórczości wielkich symfoników XX wieku – tak jakby kompozytor puszczał oko do słuchacza, zapraszał do aktywnego uczestniczenia w grze pozorów, wielości inspiracji i potoczności inwencji.

Już z pierwszych taktów wyłaniają się krótkie motywy, które, powtarzane i rozbudowywane, wraz ze wzrostem napięcia prowadzą do charakterystycznego *quasi*-walca – nieco upiornego i niezwykle intrygującego. Nie mniej zajmująca jest część druga, w której uwagę zwraca ciekawe potraktowanie formy wariacji. Temat zaprezentowany przez klarnet w duecie ze skrzypcami wieńczy charakterystyczna koda fortepianu. W następujących po nim pięciu wariacjach instrumenty występują w różnych układach – każdy ma swój fragment solowy, wykorzystane zostają też wszelkie

możliwe konfiguracje duetów, a także wspólna gra wszystkich instrumentów. Część tę wieńczy odwrotny niż na początku układ instrumentów – to fortepian przekształca bowiem temat, kodę zaś prezentuje duet klarnetu i skrzypiec, *attacca* wprowadzający motoryczną część trzecią. Finał jest pełen ognia i silnej ekspresji. Przewijanie się różnorodnych motywów i tematów w partiach poszczególnych instrumentów, zabawa konwencją, a przede wszystkim współzawodnictwo i współpraca zachodząca między członkami zespołu sprawiają, że fortepian, skrzypce i klarnet stapiają się w jeden pulsujący wspólnym życiem organizm.

W cytowanym już wspomnieniu o Morycie Rafał Janiak przywołał jedno z często powtarzanych przez niego zdań: „nieważne, w jakim stylu piszecie, istotne jest, czy wasza muzyka przemawia, oddziałuje”⁶. Być może właśnie te słowa, obok innych nauk, stały się powietrzem, które – w odpowiednim natężeniu i we właściwy sposób tchnięte w kompozytora, przefiltrowane przez jego osobistą wrażliwość i kreatywność, a także rzetelną znajomość dokonań przeszłych pokoleń – tak pięknie i intrygująco brzmi.

Marta Dziewanowska-Pachowska

6 R. Janiak, *Był dla mnie kimś więcej: mentorem*, dz. cyt., s. 94.

Rafał Janiak (*1986)

Dyrygent, kompozytor, pedagog, doktor habilitowany sztuk muzycznych. Ukończył z wyróżnieniem Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w klasie kompozycji Stanisława Moryty (2010) oraz w zakresie dyrygentury pod kierunkiem Antoniego Wita (2011). Pracuje na stanowisku adiunkta w macierzystej uczelni; od 2020 roku pełni funkcję dziekana Wydziału Dyrygentury Symfoniczno-Operowej.

W dorobku ma wiele nagród zdobytych w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach muzycznych (m.in. Grand Prix przyznane przez jury pod przewodnictwem Krzysztofa Pendereckiego i nagrodę publiczności w międzynarodowym konkursie kompozytorskim na operę o historii Łodzi za utwór pt. *Człowiek z Manufaktury*, którego prawykonanie poprowadził w Teatrze Wielkim w Łodzi). Jest laureatem stypendiów: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2007, 2012), Keimyung University Foundation (Korea Południowa, 2009), Prezydenta

Miasta Gdańska (2005, 2009), Młoda Polska (2018) oraz stypendium dla wybitnych młodych naukowców MNiSW (2018).

Kompozycje Rafała Janiaka wykonywały orkiestry m.in. Filharmonii Narodowej, Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, Orkiestry Polskiego Radia w Warszawie i Filharmonii Krakowskiej. Płyty z jego utworami otrzymały kilka nominacji do Fryderyka. Partytury twórcy od kilku lat wydaje Chopin University Press, ponadto w 2020 roku rozpoczął współpracę wydawniczą z niemieckim Schott Music.

Jako dyrygent koncertuje z większością polskich orkiestr, m.in. Filharmonii Narodowej, NOSPR i Filharmonii Krakowskiej, również podczas prestiżowych festiwali, takich jak „Warszawska Jesień”. Jego repertuar obejmuje dzieła symfoniczne, koncerty z orkiestrą, a także utwory oratoryjne i operowe.

W sezonie 2012/2013 Janiak był asystentem Antoniego Wita, a w sezonie 2013/2014 – Jacka Kaspszyka w Filharmonii Narodowej. Od 2017 roku jest dyrygentem Chopin University Chamber Orchestra, z którą odnosi wiele znaczących sukcesów.

rafaljaniak.com

Kamila Wąsik-Janiak

Skrzypaczka, solistka i kameralistka, pedagog, doktor sztuk muzycznych. Ukończyła Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w klasie Romana Lasockiego (2010, dyplom z wyróżnieniem), otrzymując medal „Magna cum Laude” dla najlepszej absolwentki. Pracuje na stanowisku adiunkta w macierzystej uczelni.

Zdobywczyni nagród w prestiżowych konkursach, m.in. w X Międzynarodowym Konkursie im. Karola Lipińskiego i Henryka Wieniawskiego w Lublinie (2006, II nagroda i nagroda specjalna dla najlepszego polskiego uczestnika), Międzynarodowym Konkursie im. Karola Szymanowskiego w Łodzi (2009, I nagroda), 11. Internationaler Wettbewerb für Violine in Kloster Schöntal (Niemcy). Koncertowała z orkiestrami większości polskich filharmonii, w tym orkiestrą Filharmonii Narodowej i NOSPR. Jako solistka współpracowała z wieloma wybitnymi dyrygentami, m.in. Mirosławem Jackiem Błaszczykiem, Tomaszem Bugajem, Czesławem Grabowskim, Michałem Klauzą,

Wojciechem Michniewskim, Markiem Pijarowskim, Wojciechem Rajskim, Jerzym Salwarowskim oraz z pedagogami i artystami, m.in. Kają Danczowską, Igorem Frołowem, Tadeuszem Gadziłą, Mariną Jaszewi, Mirosławem Ławrynowiczem, Krzysztofem Węgrzynem, Wandą Wiłkomirską.

Dokonała wielu prawykonań utworów koncertujących, kameralnych i solowych. Występowała w kraju i za granicą (w Estonii, Gruzji, Niemczech, Japonii), również podczas takich prestiżowych festiwali jak Tallin Afekt Festival, Festiwal Prawykonania „Polska Muzyka Najnowsza” w Katowicach, Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach Zdroju, Westdeutsche Rundfunk Musikfest w Münster, International Student Festival w Kyoto. Od 2015 roku jest członkinią zespołu Hashtag Ensemble, z którym regularnie koncertuje i nagrywa płyty.

W dorobku fonograficznym ma autorską płytę *Violin with a difference* (2019, Chopin University Press), cztery albumy zarejestrowane z zespołem Hashtag Ensemble oraz dwa kameralne: *real life song* (2015, DUX, narodzoną Złotym Orfeuszem) i *Paweł Łukaszewski – Musica profana 1* (2016, DUX, nagrodzona Fryderykiem 2017). Jest laureatką stypendiów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2005, 2009), Młoda Polska (2007) oraz Prezydenta Miasta Gdańska za wybitne osiągnięcia (2009). W 2020 roku uhonorowana odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

kamilawasikjaniak.com

Andrzej Karałow

Kompozytor, pianista, improwizator, pedagog, doktor sztuk muzycznych. Ukończył z wyróżnieniem Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w klasach fortepianu Bronisławy Kawalli (2015) oraz kompozycji Stanisława Moryty (2016). Jest również absolwentem podyplomowych studiów Menedżer Muzyki (2021). W 2017 roku otrzymał medal „Magna cum Laude” dla najlepszego absolwenta UMFC. Od 2016 roku wykłada w macierzystej uczelni; od 2021 roku kieruje studiami podyplomowymi Twórca Muzyki.

Jest laureatem wielu konkursów pianistycznych i kompozytorskich. Jako pianista-solista koncertuje w kraju i za granicą oraz występuje z towarzyszeniem renomowanych orkiestr symfonicznych, takich jak Orkiestra Filharmonii Narodowej, Sinfonia Varsovia czy Polska Orkiestra Radiowa. Umiejętności interpretacyjne rozwijał w ramach mistrzowskich kursów pianistycznych, m.in. w Oksfordzie, Bergen, Imoli, Lipsku, Dusznikach-Zdroju. Równocześnie poszerzał

warsztat kompozytorski, m.in. podczas LABO Montreal Contemporary Music Lab, VIPA Festival w Walencji, Synthetis w Radziejowicach, Impuls Festival w Gruzji. W sezonie 2018/2019 został objęty programem mentorskim London Philharmonic Orchestra Young Composers Programme.

W swoich utworach łączy inspiracje pochodzące z różnorodnych dyscyplin artystycznych, tworząc tym samym unikatowy język muzyczny. Jego utwory wykonywano w kraju i za granicą (w USA, Kanadzie, Anglii, Hiszpanii, Niemczech, Rosji, Francji, Estonii, Australii, we Włoszech i na Węgrzech). Ma w swoim dorobku kilkanaście albumów wyprodukowanych przez Ablaze Records, DUX, Requiem Records (m.in. *Wir*, 2018), Chopin University Press (*De invitatione mortis*, 2020 – nominacja do Fryderyka 2021).

Jest stypendystą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Stowarzyszenia Pro Polonia (dwukrotnie) oraz Rektora UMFC. Zdobył również Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2014) oraz stypendium Młoda Polska (2015).

andrzejkaralow.pl

Piotr Ptak

Klarrecista, pedagog. Ukończył z wyróżnieniem Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w klasie klarnetu Mirosława Pokrzywińskiego. Doskonalił się pod kierunkiem takich instrumentalistów jak Guy Deplus, Guy Dangain, Michel Lethiec, Charles Neidich, Ernesto Molinari, Julian Bliss, Jean Michel Dusard, Patrick Messina, Edvard Bruner, Mieczysław Stachura oraz Andrzej Janicki. Jest laureatem nagród na konkursach muzyki solowej i kameralnej oraz dwukrotnym stypendystą Austriackiego Forum Kultury. Otrzymał stypendium Ministra Kultury „Młoda Polska” oraz odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Jako muzyk orkiestrowy grał pod batutą wielu polskich i zagranicznych dyrygentów, m.in. Jerzego Maksymiuka, Jacka Kasprzyka, Antoniego Wita, Krzysztofa Pendereckiego, Andrzeja Boreyki, Massimiliana Caldiego czy Rafaela Payarego. Koncertował w wielu krajach europejskich oraz w Chinach, Korei Południowej i na Tajwanie.

Uczestniczył w nagraniach muzyki symfonicznej i filmowej, niektóre z nich uzyskały nominację do nagrody Fryderyka.

Współpracował z Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus, Sinfonią Viva, Teatrem Muzycznym „Roma”, Teatrem Polskim w Warszawie, Mazowieckim Teatrem Muzycznym im. Jana Kiepury w Warszawie, Teatrem IMKA. Obecnie współpracuje z Filharmonią Narodową, Zespołem Pieśni i Tańca Uniwersytetu Warszawskiego „Warszawianka”, Centrum Kultury Wilanów oraz Mazowieckim Instytutem Kultury. Prowadzi działalność pedagogiczną jako klawecista i rytmik.

The word 'inspiration' comes from the Latin verb *inspiro*, which means to blow, blow something, and also to inspire (with an idea, feeling), kindle (a feeling). In terms of linguistics, inspiration is hence closely related to air, breath. And just as air is essential to life, so is inspiration essential to art. A special source thereof is a meeting with another person and his or her work, whether in a master-student relationship or at the level of a creative dialogue between the composer and the performer.

'The word educator is not able to convey the greatness and importance of this figure in my life. He was more to me: a mentor who would guide me through the meanders of musical rivers almost like a father',⁴ wrote Rafał Janiak in his recollection of Stanisław Moryto, under whom he studied composition at the Chopin University of Music. The newest of the works presented on the album, i.e. the Sonata for violin and piano (2019), the Classical four-movement arrangement of which was somewhat broken up by three *pro memoria* fragments introduced between the subsequent movements, is dedicated to the professor's memory. The *pro memoria* fragments contain direct references to Moryto's output. The first features a quotation from the Cello Concerto (1992), the second is built on the characteristic rhythm of one of the movements of *Stabat Mater* (1999), and the third contains the chorale theme from the Aria and Chorale for solo

4 R. Janiak, *Był dla mnie kimś więcej: mentorem* [He was more to me: a mentor], in: Stanisław Moryto in memoriam, ed. M. Łukaszewski and B. Moryto, Warsaw 2019, p. 93.

violin (1982). Those short fragments are like snapshots; musical memories subject to personal, creative interpretation. The main movements of the Sonata lead the listener through various emotional states: from *Intrada*, exploring the low registers, full of tension, through energetic *Con moto*, moving in its nervousness, to reflective *Sostenuto*, and eventually *Contemplazione celeste*, taking the listener to a completely different dimension. Although the titles of individual movements suggest a narrative way, this piece – like the other compositions recorded on the album – is part of the tradition of a music that abstracts from extra-musical content and affects the listener not so much with a preconceived programme, but with expressive abstraction.

In the compositional activity of Rafał Janiak – as the composer himself admits – ‘the commission is not crucial [...], because [...] it is the performer that is more important’⁵. Among those most inspiring to him is Kamila Wąsik-Janiak, an excellent violinist, and privately the composer’s wife, who is among the recipients of the dedications of the three remaining compositions recorded on the album. That performer also played a significant role in shaping the composer’s approach to the violin part, especially during his studies, enabling him to get to know the instrument better.

5 R. Janiak in: Z. Stopińska, *Ten rok wyjątkowo obfituje we wspólne koncerty* [This year is particularly rich in joint concerts] (interview with Kamila Wąsik-Janiak and Rafał Janiak), December 2019. Access: www.klasyka-podkarpacie.pl/wywiady/item/2290-ten-rok-wyjatkowo-obfituje-we-wspolne-koncerty (15/01/2021).

The fruit of that cooperation are, among others, two early violin works by Janiak. *Introduzione e cantilena* for solo violin (2005/2006) opens with energetic *Vivace*, which alludes to Bach's preluding, and the constantly undulating dynamics – from *pianissimo* to *fortissimo* – distinguishing that movement enhances the vitality of the dialogue between the static bass melody and the sophisticated responses of the top voice. Contrasting with the introduction, the lyrical part (with a vigorous cadenza in the middle) introduces a mood of uncertainty and reflection, while the sighs interrupted by rests – still led in two voices – bring to mind early music rhetorical figures.

While in *Introduzione e cantilena* one can observe reminiscences of Baroque masters' output reflected in the mirror of modern compositional means, the dreamlike character, dense piano texture, and deep lyricism of the violin part in the Nocturne for violin and piano (2008) evoke the period of late Romanticism, whereas the extensive harmony – achievements of artists from the first half of the 20th century. Those references, however, are natural and unforced, perhaps due to the fact that the first sketches of the composition date back to Janiak's high school days and reflect his then fascinations. The piece opens with barely audible, mysterious piano chords, very subtly extracted by the pianist, Andrzej Karłow. His playing fits perfectly with the soft and noble sound of Kamila Wąsik-Janiak's violin. As the form unfolds, the duo of the musicians brings out each time different emotions from the score, yet they do not lose their inner

peace. Even in the passionate climaxes each sound seems to be balanced. Romantic undulations and variable tempo and dynamics correspond to the colourful nature of night dreams.

The album closes with the 2009 Trio for clarinet, violin, and piano. In that composition, one can already clearly see the characteristic features of the composer's individual style. The skilful use of various sonic possibilities of individual instruments evokes associations with symphonic music. It is difficult to say whether that was a conscious action or not, taking into account the composer's education and experience in conducting. It is worth emphasizing the specific grotesqueness of the piece, bristling with more or less obvious references to works of great symphonists of the 20th century, as if the composer winked at the listeners, invited them to actively participate in the charade, the multitude of inspirations, and the flow of invention.

Short motifs emerge already from the first bars; the motifs, repeated and expanded, along with increasing tension, lead to a characteristic quasi-waltz, a bit ghastly and extremely intriguing. The second movement is no less interesting, in which the attention is drawn to an interesting approach to the form of variation. The theme presented by the clarinet in a duo with the violin is crowned with a characteristic piano coda. In the following five variations, the instruments appear in various combinations: each has its own solo fragment, all possible duo configurations are used

as well as joint playing of all instruments. That movement ends with an arrangement of instruments opposite to that from the beginning, since it is the piano that develops the theme, while the coda is presented by the duo of the clarinet and the violin, introducing *attacca* the rhythm-driven third movement. The finale is full of fire and strong expression. The various motifs and themes recurring in the parts of individual instruments, play with convention, and, above all, competition and cooperation between the members of the ensemble make the piano, violin, and clarinet melt into one organism pulsating with common life.

In the already quoted memoir about Moryto, Rafał Janiak recalled one of the sentences the professor would often repeat: 'It does not matter in which style you write, it is crucial whether your music speaks and influences.'⁶ Perhaps it was those words, along with other teachings, that became the air that – breathed into the composer at the right rate and in the right way, filtered through his personal sensitivity and creativity as well as reliable knowledge of the achievements of past generations – sounds so beautiful and intriguing.

Marta Dziewanowska-Pachowska

6 R. Janiak, *He was more to me: a mentor*, op. cit., p. 94.

Rafał Janiak (*1986)

Conductor, composer, teacher, Habilitated Doctor of Musical Arts. He graduated with honours from the Chopin University of Music in the composition class of Stanisław Moryto (2010) and in the field of conducting under Antoni Wit (2011). He works as an assistant professor at his alma mater. Since 2020, he has been the dean of the Department of Symphony and Opera Conducting.

His achievements include numerous awards won in national and international music competitions (including the Grand Prix awarded by the jury chaired by Krzysztof Penderecki and the Audience Award by Krzysztof Penderecki and the Audience Award in the international composition competition for an opera on the history of Łódź for the piece entitled *Człowiek z Manufaktury* [*The Man from Manufaktura*], whose world premiere he conducted at the Grand Theatre in Łódź). He has been a laureate of scholarships of the Minister of Culture and National Heritage (2007, 2012), the Keimyung University Foundation

(South Korea, 2009), the Mayor of the City of Gdańsk (2005, 2009), Młoda Polska [Young Poland] (2018), and of a scholarship for outstanding young scientists of the Ministry of Science and Higher Education (2018).

Rafał Janiak's compositions have been performed by, e.g. the Warsaw Philharmonic Orchestra, the Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice, the Polish Radio Orchestra in Warsaw, and the Cracow Philharmonic Orchestra. CDs featuring his pieces have received a few nominations to the Fryderyk award. For a few years, the composer's scores have been published by Chopin University Press. Moreover, in 2020 he started cooperation with Schott Music, a German publishing house.

As a conductor he gives concerts with the majority of Polish orchestras, e.g. the Warsaw Philharmonic, the Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice, and the Cracow Philharmonic, including at prestigious festivals such as the Warsaw Autumn. Rafał Janiak's repertoire features symphonic works, concertos with orchestra as well as oratorios and operas.

In the 2012/2013 season, he was an assistant to Antoni Wit, and in the 2013/2014 season – to Jacek Kaspszyk at the Warsaw Philharmonic. Since 2017, he has been the conductor of the Chopin University Chamber Orchestra, with which he is very successful.

rafaljaniak.com

Kamila Wąsik-Janiak

Violinist, soloist, chamber musician, teacher, Doctor of Musical Arts. She graduated from the Chopin University of Music in the class of Roman Lasocki (2010, diploma with honours), receiving the 'Magna cum Laude' medal for the best graduate. She works as an assistant professor at her alma mater.

Prizewinner of prestigious competitions, e.g. the 10th International Karol Lipiński and Henryk Wieniawski Competition in Lublin (2006, 2nd prize and a special award for the best Polish participant), the International Karol Szymanowski Competition in Łódź (2009, 1st prize), or the 11th Internationaler Wettbewerb für Violine in Kloster Schöntal (Germany). She has performed with orchestras of the majority of Polish philharmonics, including the Warsaw Philharmonic and the Polish National Radio Symphony Orchestra. As a soloist, she has cooperated with many outstanding conductors, e.g. Mirosław Jacek Błaszczyk, Tomasz Bugaj, Czesław Grabowski, Michał

Klauza, Wojciech Michniewski, Marek Pijarowski, Wojciech Rajski, Jerzy Salwarowski as well as with such teachers and artists as Kaja Danczowska, Igor Frolov, Tadeusz Gadzina, Marina Yashvili, Mirosław Ławrynowicz, Krzysztof Węgrzyn, or Wanda Wiłkomirska.

She has made numerous world premieres of concert, chamber, and solo works. She has performed in Poland and abroad (in Estonia, Germany, Georgia, Japan), including at such prestigious festivals as the Tallin Afekt Festival, the 'Polish Modern Music' Festival of Premieres in Katowice, the International Chopin Festival in Duszynki Zdrój, the Westdeutsche Rundfunk Musikfest in Münster, or the International Student Festival in Kyoto. Since 2015, she has been a member of the Hashtag Ensemble, with which she regularly performs and records albums.

Her phonographic output includes her original album *Violin with a difference* (2019, Chopin University Press), four albums recorded with Hashtag Ensemble and two chamber ones: *real life song* (2015, DUX, awarded with the Golden Orpheus) and *Paweł Łukaszewski – Musica profana 1* (2016, DUX, awarded with a Fryderyk in 2017). She is a laureate of the scholarships of the Minister of Culture and National Heritage (2005, 2009), Młoda Polska [Young Poland] (2007), and of the Mayor of Gdańsk for outstanding achievements (2009). In 2020, she was awarded the badge 'For Merit to Culture'.

kamilawasikjaniak.com

Andrzej Karłow

Composer, pianist, improviser, teacher, Doctor of Musical Arts. He graduated with honours from the Chopin University of Music in the piano class of Bronisława Kawalla (2015) and in the composition class of Stanisław Moryto (2016). He also graduated from postgraduate studies Music Manager (2021). In 2017, he received the 'Magna cum Laude' medal for the best graduate of the Chopin University of Music. Since 2016, he has been a lecturer at his alma mater and since 2021 – the head of the postgraduate studies Music Creator.

He has won awards in a number of piano and composition competitions. As a pianist-soloist he performs in Poland and abroad as well as with the accompaniment of renowned symphony orchestras such as the Warsaw Philharmonic Orchestra, Sinfonia Varsovia, or the Polish Radio Orchestra. He has been developing his performing skills at various piano master courses, including in Oxford, Bergen, Imola, Leipzig,

or Duszniki-Zdrój. At the same time, he has been working on his compositional technique, e.g. at the LABO Montreal Contemporary Music Lab, the VIPA Festival in Valencia, the Synthetis in Radziejowice, or the Impuls Festival in Graz. In the 2018/2019 season, he was included in the London Philharmonic Orchestra Young Composers Programme.

In his works he combines inspirations from various artistic disciplines, thus creating his own unique musical language. His pieces are performed in Poland and abroad (the USA, Canada, England, Spain, Germany, Russia, France, Estonia, Australia, Italy, and Hungary). He has several dozen albums to his credit produced by Ablaze Records, DUX, Requiem Records (e.g. *Wir [The Vortex]*, 2018), or Chopin University Press (*De invitatione mortis*, 2020 – nominated for Fryderyk 2021).

He is a scholarship holder of the Minister of Science and Higher Education, the Pro Polonia Association (twice), and the Rector of the Chopin University of Music. In 2014, he won the Award of the Minister of Culture and National Heritage and in 2015 – the Młoda Polska [Young Poland] scholarship.

andrzejkaralow.pl

Piotr Ptak

Clarinetist, teacher. He graduated with honours from the Chopin University of Music in the clarinet class of Miroław Pokrzywiński. He has been developing his skills with such instrumentalists as Guy Deplus, Guy Dangain, Michel Lethiec, Charles Neidich, Ernesto Molinari, Julian Bliss, Jean Michel Dusard, Patrick Messina, Edvard Bruner, Mieczysław Stachura, and Andrzej Janicki. He has won prizes in solo and chamber music competitions and is a two-time scholarship holder of the Austrian Cultural Forum. He has received the 'Młoda Polska' [Young Poland] scholarship of the Minister of Culture and the honorary badge 'For Merit to Polish Culture.' As an orchestral musician he has played under the baton of many Polish and foreign conductors such as Jerzy Maksymiuk, Jacek Kaspszyk, Antoni Wit, Krzysztof Penderecki, Andrzej Boreyko, Massimiliano Caldi,

or Rafael Payare. He has performed in numerous European countries as well as in China, South Korea, and Taiwan. The artist has participated in recordings of symphonic and film music, some of which have been nominated for the Fryderyk award.

He has cooperated with the Polish Sinfonia Iuventus Orchestra, Sinfonia Viva, the Roma Musical Theatre, the Polish Theatre in Warsaw, the Jan Kiepura Mazovian Musical Theatre in Warsaw, and the IMKA Theatre. Currently, he works with the Warsaw Philharmonic, the Folk Song and Dance Ensemble of the University of Warsaw 'Warszawianka', the Wilanów Cultural Centre, and the Mazovian Institute of Culture. He teaches clarinet and rhythmic.

UMFC CD 155 | 2021

www.chopinup.pl